

Buda felszabadulása: 1686. január, a karlócai béke: 1699. és a pozsareváci béke: 1728, amikor egész Magyarország felszabadult a török uralom alól.

A török alóli felszabadító háborúk, majd Rákóczi fejedelem szabadságharca már a helyi eredetű lakosság mellé betelepült Észak-magyarországi jobbágyokat is futásra kényszerített. Így **Süly és Sáp békés fejlődésének ideje csak 1711-es szatmári békekötés után következhetett be**.

Az 1728-ban végzett felmérés alapján, Pesten 3321 paraszt vallotta örökös parasztnak magát, zsellérnek, akinek eleji már a török időben is itt éltek. 1696-ban, a megyében a családok száma csak 2342 paraszt család volt.

A pest megyeiösszírás évenként vagy kétevenként készítették, figyelemmel az adózó családfők számára. Ebben az időben sápról csak 1715-ben jegyezték fel 15 családfőt. Süly már előbb lakott volt. 1696-ban 27 fő, 99-ben 69 fő, 1715-ben 30 fő.

A **szántókat** és a **réteket** évente újraosztották az állattállomány szerint, az erdőket a nyílások alapján és ez a községbelieknek eladható volt. A legelőterületen hízlalt marha fontos kiviteli cikk ezekben az években. A sülyiek a szentistváni, a mendei, billei és oszlári pusztát bérelték legeltetésre. Sápnak Sőregen és Szentistvánban volt legeltetési bérlete. Sülynek és Sápnak a XVI-XVII. században vásártartási joga nem volt. Az előállított mezőgazdasági termékeit Gyöngyösön, Jászberényben, Cegléden és Nagykőrösön értékesítették. Pl: A Tápió mentéről 1563-64. évben 800 marhát, 539 juhot és 66 lovat exportáltak.

Süly és Sáp települések képe - településtípusa - XIV-XVII. századi források alapján szalagtelkes, utcás falu volt, halmazos jellegű (részben ma is az). Sülyben két sor ház és egy halmos falurész azonosítható, két beltelkes szerkezettel - házhely és kerthely -. Ez a XVIII. század végéig bizonyítható is. Az 1808-ban készített földkönyv szerint minden sülyi jobbágnak volt szérűskertje. Ezt a XIX. század második felében megszüntették, a két beltelkességet és a házhellyel összevonták. A szérűskerti istállókat a háznál kezdik építeni. Az úratelepülés 1750-ig tartott.

A néptelen Sáp, de Sülybe is **új lakosság települt**, főleg Észak-magyarországi területekről. De ezzel egy időben, Sülyből elköltöztek az Alföld délebbik részére pl. Majsára és Kecelre is lakosok. A XVIII. század végén kezdődő magyarországi statisztikai szakirodalom Sáp és Süly lakosságát szlováknak tartotta. Sápon 1930-ban 161 szlovák anyanyelvű élt, ellenére nem jelentős a szlovák lakosság. 1726-ban sülyben összeírták, hogy ki hány éve lakik a közösségben. Az összeírt 84 jobbágy és 9 zsellér közül 39-en már 1700 előtt is itt lakott. Közülük már 1653-ban visszatelepült 25 eredeti család, a többi pedig 1700-1711 évben költözött Sülybe.